

بررسی اصول و تناسبات طبیعت و تاثیر آن در معماری ایرانی اسلامی

مهناز عباس زاده

چکیده:

راهکارهای طراحی طبیعت منابع الهام برای بسیاری از معماران است. نظم موجود در طبیعت و آن تناسبات طلایی در بسیاری از جوامع از جمله ایران مورد توجه بوده است و در اکثر بناها استفاده شده است. تمام آثار به جا مانده از دوران اسلامی برداشتی از هندسه طبیعت را دربر دارد. خلاقیت انسانی در معماری ایرانی اسلامی با ایده از طبیعت در تمام بناهای به جا مانده و طیف وسیعی از الگوهای پیچیده در ساخت بناها و مصالح و تزیینات ایرانی اسلامی دیده میشود. در بسیاری از موارد، سازه‌ی زیربنایی چنین الگوهایی از روش‌های پرگار و لبه‌های راست گوشه الهام گرفته است که طراحی چنین شبکه‌ی کندوی عسل شش ضلعی در طراحان اسلامی دوران باستان متداول بود.

واژگان کلیدی: معماری ایرانی اسلامی، اصول طبیعت، تناسبات طلایی، وحدت، نظم

مقدمه:

شاید بتوان گفت که یادآوری دوباره تاریخ درخشان معماری اسلامی - ایرانی به طراحان و معماران شهری تلنگری است که می‌تواند سرعت بازگشت دوباره کلانشهرهای ایران را به سبک معماری و زندگی ایرانی - اسلامی بیشتر کند. به موازات گسترش حوزه نفوذ اسلام و به دلایل دینی، اقتصادی و نظامی ضرورت احداث بناهای تازه احساس شد [۱]. اکنون بناهای معماران گذشته به‌عنوان میراث فرهنگی و تاریخی شهرها به یادگار مانده است اما سوال اصلی این است که در معماری ایرانی اسلامی از چه مبنایی در ساخت استفاده شده است؟ دلیل پایداری و زیبایی این بناها بعد از چندین سال چه می‌تواند باشد؟ آیا در این راستا لحاظ کردن تناسبات موجود در طبیعت برای ساخت‌وسازها می‌تواند موثر بوده است؟ آیا تناسبات طبیعت را میتوان در معماری ایرانی اسلامی جستجو کرد. بهتر است ابتدا زیبایی طبیعت و اصول موجود در آن سپس تناسبات موجود در طبیعت و معماری ایرانی اسلامی را مورد بررسی قرار دهیم.